

Het dilemma van de liefde

Marina en ik hebben vier kinderen. De meesten van jullie kennen onze kinderen. Ze zijn nu volwassen en hebben hun eigen levens. Onze jongste is *op een haar na* afgestudeerd en kan dan aan het leven in de burgermaatschappij beginnen.

Ik weet niet hoe hun levens zich verder gaan ontwikkelen. Ik merk wel dat wij, Marina en ik, met veel liefde en met veel vertrouwen en dankbaarheid naar ze kijken.

Als je vier kinderen hebt, dan heb je onvermijdelijk ook de nodige opvoedkundige uitdagingen achter de rug...

Wij hebben ons best gedaan het goed te doen, maar ik weet zeker dat maar ten dele is gelukt. *Soms doe je iets, of zeg je iets, wat gewoon niet goed is voor een kind.*

Opvoeden is niet makkelijk. Opvoeden confronteert je ook met je eigen mankementen en tekortkomingen. *Je gebrek aan geduld bijvoorbeeld...of je gebrek aan zelfbeheersing.*

Onze kinderen kennen natuurlijk onze menselijkheid, maar ze hebben ook onze liefde en toewijding ervaren. Marina en ik hebben nooit veel boeken over opvoeding gelezen. We hebben gewoon gedaan wat dichtbij ons lag, als persoon en bij de waarden waar we in geloofden.

Ik herinner me, en ik zie dat nu ook bij onze kleinkinderen, als kinderen klein zijn, dan hebben ze behoefte aan duidelijkheid. Aan grenzen. Dat mag wel, dat mag niet.

-Je gaat om 19.00 naar bed.

-Eten doe je aan tafel.

-Je jas hoort aan de kapstok

-Je speelgoed ruim je weer op, nadat je ermee gespeeld hebt

-Je blijft met je fietsje op de stoep

-enz.

Deze afspraken zijn niet onhandelbaar, het is gewoon zo.

En als ze wat ouder worden, kun je ook dingen proberen uit te leggen. Ze vragen vanzelf 'waarom'?

Waarom moet ik aan tafel eten?

Omdat we tijdens het eten met elkaar kunnen praten, elkaar kunnen ontmoeten.

Waarom mocht ik alleen op de stoep fietsen?

Dat was voor je eigen veiligheid, zo hoefde je niet op het verkeer te letten en kon je rustig leren fietsen.

Waarom moet mijn jas aan de kapstok?

Anders wordt het een troepje in huis en weet je nooit waar je jas is.

Je ziet het al. De waarom-vraag is eigenlijk waar het om draait.

Ontmoeting is belangrijk.

Veiligheid is belangrijk.

Een zekere mate van organisatie in huis is belangrijk.

Als de kinderen ouder worden, krijgen ze natuurlijk steeds meer ruimte om zelf keuzes te maken. Want opvoeden is de reis naar zelfstandigheid. Zelf keuzes maken, zelf afwegingen maken. En ook zelf de consequenties van keuzes ervaren.

Als je al je zakgeld snel uitgeeft aan vluchtige zaken, dan is het op. En op is op...

Sommige dingen leer je niet omdat je ouders het vertellen, maar moet je *ervaren*. Ik weet nog dat ik, in mijn studententijd, een keer teveel gedronken had en de volgende dag doodziek was. Dat was een goede leerschool. Ruimte geven voor dit soort levenservaringen is misschien wel het moeilijkste voor een ouder.

Dat is wat ik het 'dilemma van de liefde' zou willen noemen.
We willen onze kinderen beschermen tegen pijn en teleurstelling.

Maar als je je kind blijft beschermen, wordt het nooit volwassen en kan het nooit zelf verantwoordelijkheid nemen voor eigen beslissingen.

Ruimte geven aan je kind om fouten te maken. Ruimte geven om teleurstellingen te ervaren. Ruimte geven om te ontdekken.

Het belangrijkste in deze fase is, is dat je er altijd bent. Niet als *betweter* ('ik zei het je toch'). Maar als veilige haven. Het is belangrijk dat je kinderen weten dat jij er altijd voor ze bent, *wat er ook gebeurd is...*

En dan zijn we weer terug bij de gelijkenis van de verloren zoon. De gelijkenis waar we de laatste tijd al meer bij stil hebben gestaan.

Lucas 15

¹¹Vervolgens zei Hij: 'Iemand had twee zonen. ¹²De jongste van hen zei tegen zijn vader: "Vader, geef mij het deel van uw bezit waarop ik recht heb." De vader verdeelde zijn vermogen onder hen. ¹³Na enkele dagen verzilverde de jongste zoon zijn bezit en reisde af naar een ver land, waar hij een losbandig leven leidde en zijn vermogen verkwistte. [NBV21]

Het belangrijkste voor vandaag is dat je ziet dat de vader de jongste zoon de ruimte gaf om zijn eigen keuzes te maken. Zijn eigen *zelfzuchtige* keuzes, beter gezegd.

Natuurlijk wist de vader dat de zelfzuchtige keuzes die zijn zoon maakte, hem geen blijvende vervulling zouden brengen. De vader staat voor 'het dilemma van de liefde'. *Ga ik mijn volwassen zoon als een klein kind behandelen, ga ik betuttelen, ga ik hem dwingen om aan mijn standaard te voldoen?*

Hij kiest ervoor om in liefde zijn zoon los te laten en deze levenservaring te laten opdoen. Zijn zoon is volwassen. De tijd van 'je mag alleen op de stoep fietsen' is voorbij. Ik denk dat de vader het met pijn in zijn hart heeft ingestemd. Pijn in zijn hart omdat hij wist dat zijn zoon teleurgesteld zou raken in wat de wereld te bieden had...

Maar 'de liefde' vraagt ons de keuzes van anderen te respecteren. Als liefde eisend en dwingend word, is het geen liefde meer...

Vrijheid en liefde horen bij elkaar.

Liefde die afgedwongen wordt, is geen liefde.

1 Korintiërs 13

4De liefde is geduldig en vol goedheid. De liefde kent geen afgunst, geen ijdel vertoon en geen zelfgenoegzaamheid. 5Ze is niet grof en niet zelfzuchtig, ze laat zich niet boos maken en rekent het kwaad niet aan, 6ze verheugt zich niet over het onrecht maar vindt vreugde in de waarheid. 7Alles verdraagt ze, alles gelooft ze, alles hoopt ze, in alles volhardt ze.

8De liefde zal nooit vergaan.

En God is liefde staat er in de Bijbel.

1 Johannes 4

8....., want God is liefde.

God is drie-in-één. Vader, Zoon en Geest zijn liefde.

Het is wie ze zijn, het is de diepste identiteit van God. Het is de liefde die hen één maakt.

Liefde en (keuze-)vrijheid horen onlosmakelijk bij elkaar.

De vader respecteert de keuze van de jongste zoon (*ik denk met pijn in het hart*) en laat hem gaan. Er staat nergens dat hij instemt met de keuze van de jongste zoon of zijn keuze goedkeurt.

Als de jongste zoon na een tijd weer terug komt, teleurgesteld in hoe alles gelopen is, staat zijn vader hem buiten al op te wachten.

Niet om hem de les te lezen. Niet om hem te bestraffen. Maar om hem te omhelzen, te verwelkomen.

Lucas 15

20....Zijn vader zag hem in de verte al aankomen. Hij kreeg medelijden en rende op zijn zoon af, viel hem om de hals en kuste hem.

De liefde van de vader is niet veranderd door de foute zelfzuchtige keuzes van zijn zoon. Het was liefde die hem liet gaan.

Het was liefde die hem weer verwelkomde.

Welke lessen zou deze jongste zoon geleerd hebben?

In de tekst staan een paar sleutels:

Lucas 15

17Toen kwam hij tot zichzelf en dacht: De dagloners van mijn vader hebben eten in overvloed, en ik kom hier om van de honger.

-Hij is er achter gekomen dat hij in een illusie heeft geloofd. Hij dacht gelukkig te worden van een losbandig leven. Het tegenovergestelde blijkt waar te zijn.

-Hij beseft zich dat er bij zijn vader 'overvloed' is.

Lucas 15

18Ik zal naar mijn vader gaan en tegen hem zeggen: "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u, 19ik ben het niet meer waard uw zoon genoemd te worden; behandel mij als een van uw dagloners."

-Hij beseft dat hij gezondigd heeft, hij beseft dat hij 'zijn doel gemist' heeft. Hij wist dat wat hij deed niet goed was, het was hem echt wel verteld in zijn opvoeding. Maar hij geloofde de illusie, de leugen. *En nu heeft hij, door ondervinding, ervaren dat het een illusie was....*

En ongetwijfeld de belangrijkste les:

-Mijn vader houdt van mij, *is* altijd van mij blijven houden en zal altijd van mij houden.

Het dilemma van de liefde...

Liefde kan alleen bestaan als er keuzevrijheid is.

En keuzevrijheid is prachtig. Ik denk dat wij dat erg waarderen. *Ik wel tenminste.*

Maar het is ook een ongelooflijk risico.

Het risico dat we een illusie, een leugen, een idee-fixe, gaan volgen. Dat begon al met Adam en Eva...

Dat deed de jongste zoon, dat doen wij soms, dat doen onze kinderen soms...

Trouwens, ook de oudste zoon volgde een leugen. Hij leidde weliswaar geen losbandig leven, maar hij beschouwde zijn vader *als zijn werkgever (is een leugen/illusie)*. Hij veroordeelde zijn broer en dacht dat hij wel en zijn broer niet de gunst van zijn vader verdiende (*is een leugen/illusie*).

Hij had voor zichzelf een wereld zonder liefde gecreëerd. *Een wereld zonder keuzevrijheid... een wereld waar geen ruimte is om te ontdekken, te leren, fouten te maken... (ook dat is een leugen/illusie)*

Beide zoons geloofden een illusie. De vader stemt niet in met hun illusies/denkbeelden. De Vader houdt van de jongste zoon zonder zijn keuzes goed te keuren. En de Vader houdt van de oudste zoon zonder zijn veroordeling van zijn broer over te nemen.

God, DIE LIEFDE IS, creëerde een schepping waarin de liefde centraal staat. De mens is geschapen naar het beeld en gelijkenis van God. De mens is geschapen om liefde te ontvangen en om lief te hebben.

Nadat God Israel bevrijd had uit Egypte, nadat hij hen gered had uit slavernij, gaf hij hun de wet. Hij gaf hen regels om hun vrijheid te beschermen. *Want vrijheid is leven vanuit liefde!*

Het hart achter de wet, het 'waarom' achter de tien geboden is LIEFDE. Dat is wat Jezus tenminste zei, toen hem daarna gevraagd werd:

Marcus 12

'Wat is van alle geboden het belangrijkste gebod?'

.....

³⁰heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht." ³¹En daarna komt dit: "Heb uw naaste lief als uzelf." Er zijn geen geboden belangrijker dan deze.'

Dat helpt om te begrijpen waarom de wet belangrijk is.

Dat helpt om te begrijpen waarom we *'aan tafel eten'* en *'de jas aan de kapstok hoort'*.

Zowel naar oudste als naar jongste zonen mogen wij liefdevol en compassievol reageren.

Als je jezelf herkent, mag je ook liefdevol en compassievol naar jezelf zijn.

Besef dat iedereen 'onderweg' is. Wat je nu ziet van iemand is een moment opname. Wij weten niet hoe het verder gaat. Wij kennen het verhaal van God met de ander niet. Daarom mogen we ruimte laten voor Gods werk, zonder het proces van de ander te willen beheersen. En, *gek genoeg*, een vergissing, een stevige crisis leidt er vaak toe dat we het ontwaken uit in een illusie/leugen en een liefdevoller persoon kunnen worden.

Ik wil vandaag eindigen met een tekstgedeelte uit de eerste brief van Johannes.

1 Johannes 4

7Geliefde broeders en zusters, laten wij elkaar liefhebben, want de liefde komt uit God voort. Ieder die liefheeft is uit God geboren en kent God. 8Wie niet liefheeft kent God niet, want God is liefde. 9En hierin is Gods liefde ons geopenbaard: God heeft zijn enige Zoon in de wereld gezonden, opdat we door Hem zouden leven. 10Het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon heeft gezonden om verzoening te brengen voor onze zonden. [NBV21]

AMEN